



Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen ger auktoriserade revisorn A-son en varning.

1 Inledning

Revisorsinspektionen har tagit del av uppgifter rörande auktoriserade revisorn A-sons revisionsuppdrag i ett aktieföretag avseende räkenskapsåret 2020-05-01--2021-04-30. Informationen har föranlett inspektionen att öppna detta tillsynsärende.

Ärendet behandlar bl.a. granskning av uppdrag till fast pris.

Enligt årsredovisningen bestod bolagets verksamhet av installationer inom kraft, belysning, tele/data och larm. Vidare anges, som väsentlig händelse efter räkenskapsårets slut, att bolaget hade bytt ägare.

Årsredovisningen upprättades med tillämpning av Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) *Årsredovisning i mindre företag* (K2).

<i>(mkr)</i>	Netto- omsättning	Balans- omslutning	Resultat före skatt	Datering av revisionsberättelse
Entreprenadbolaget	26,0	14,0	4,0	27 maj 2021

A-sons revisionsberättelse för räkenskapsåret innehöll inga modifieringar, upplysningar eller anmärkningar.

2 Uppdrag till fast pris

Bolagets intäkter från uppdrag till fast pris redovisades enligt huvudregeln, vilket innebär att intäkter ska redovisas i takt med färdigställandet, s.k. successiv vinstavräkning. Av A-sons revisionsdokumentation kan utläsas att bolaget per den 30 april 2021 hade åtta uppdrag till fast pris med ett totalt redovisat värde om 1,7 mnkr. Det enskilt största uppdraget var värderat till 1,1 mnkr.

I sin riskbedömning antecknade A-son att det alltid finns risk för oegentligheter i redovisningen av intäkter men att det inte fanns något som tydde på att bolaget hade uppmärksammat några oegentligheter i verksamheten. Hans bedömning var att företagsledningen inte hade något incitament att otillbörligen påverka intäktsredovisningen, även om ledningen dock alltid har möjlighet till påverkan. Vidare bedömde han, mot bakgrund av att han hade arbetat med bolaget i många år och att ägare, ekonomer och externbyrå var noggranna och ärliga, att det inte fanns någon indikation på betydande risk för felaktigheter kopplade till oegentligheter. Genom att granska intäkterna analytiskt och genom stickprov skulle risken för fel i posten minskas till acceptabel nivå.

Av dokumentationen framgår att A-sons granskning av uppdrag till fast pris utfördes genom inhämtande av en specifikation av balansposten Pågående arbete för annans räkning, kontrollsummering samt avstämning mot huvudbok och belopp i årsredovisningen. Bolagets nettoomsättning, som helhet, granskades genom analys av bruttovinst/täckningsbidrag. Han kontrollerade att fastprisjobb förekom i bokslutet och att de var rätt upplagda. Av anteckningar i dokumentationen framgår att manuell handpåläggning kring beräknade kostnader gjordes med utgångspunkt från ordrar i systemet. Detta innebar att det fanns viss risk för felskrivning men A-son bedömde att bolagets personal var mycket noggrann. Beräkningarna bedömdes vara korrekta.

Av dokumentationen kan inte utläsas vilken inriktning och omfattning A-sons granskning av fastprisuppdragets värdering hade.

A-son har uppgett följande.

Bolaget tillämpade huvudregeln vid redovisning av fastprisprojekt. Ingen förändring i redovisningsprincip hade skett jämfört med jämförelseåret men posten Pågående arbeten för annans räkning hade nu blivit väsentlig för revisionen. Färdigställandegraden beräknades på nedlagda kostnader i förhållande till beräknade slutkostnader.

Granskningen av intäkter utfördes i huvudsak genom analytisk granskning av underlag från bolagets system samt stickprov. Under de år som han hade varit revisor hade avstämningarna från systemet visat sig vara tillförlitliga. Han förlitade sig även på bolagets interna kontroll och den externa byrå som upprättade bolagets bokslut och årsredovisning. Den externa byrån bedömdes som väldigt seriös och noggrann. Det fanns inte heller några indikationer på att ledningen skulle vara benägen att manipulera system eller beräkningar.

Han förlitade sig också på analytisk granskning av marginaler jämfört med liknande bolag i samma bransch.

Den beräknade totalkostnaden i varje projekt gick inte att utläsa av systemet. Det var företags-/projektledare som gjorde en professionell bedömning av kvarvarande kostnader. Eftersom årsredovisningen upprättades och avgavs kort tid efter räkenskapsårets slut, var det svårt för honom att verifiera bolagets uppskattningar. Han förlitade sig på bruttovinstmarginalen totalt sett i företaget.

Det specifika projektet som han tittade på (bolagets största uppdrag) hade löpt under ett flertal år utan att kostnaderna hade ökat markant. Hans uppfattning var att projektet i stort var färdigställt.

Han bedömde att hans granskning sammanvägt gav en acceptabel fullständighet. Existensen granskades genom ordersystemet och utifrån den specifikation som bolaget hade upprättat.

I förhållande till de granskningsåtgärder som han vidtog bedömde han att revisionsberättelsen var korrekt upprättad.

Revisorsinspektionen gör följande bedömning.

Revisorn ska enligt International Standard on Auditing (ISA) 315 *Identifiera och bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter genom att förstå företaget och dess miljö* p. 5 genomföra en risk-

bedömning för att förstå företaget och dess miljö i syfte att kunna identifiera och bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter på rapport- och påståendenivå. Enligt ISA 330 *Revisorns hantering av bedömda risker* p. 5 ska revisorn utforma och genomföra övergripande åtgärder för att hantera de bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter på rapportnivån. Av ISA 540 *Granskning av uppskattningar i redovisningen m.m.* p. 10 och 11 följer att revisorn när han eller hon gjort sin riskbedömning enligt ISA 315 ska utvärdera hur hög grad av osäkerhet som är förknippad med en uppskattning i redovisningen och huruvida eventuella osäkerheter ger upphov till betydande risker. Revisorn ska vidare, enligt p. 18, utvärdera om uppskattningarna är rimliga utifrån revisionsbevis.

När en uppgift i årsredovisningen bygger på en uppskattning ankommer det på revisorn att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för att uppskattningen är rimlig. Den redogörelse som A-son har lämnat till Revisorsinspektionen om sin granskning av uppdrag till fast pris, och som stöds av dokumentationen, visar att han i hög grad förlitade sig på de uppgifter som han hade fått från bolaget och dess personal. Han har uppgett att han hade arbetat med bolaget i många år och att ägare, ekonomer och externbyrå var noggranna och ärliga. I förevarande fall hade det dock skett ett ägarbyte (se avsnitt 1). Av dokumentationen kan inte utläsas om denna omständighet hade någon påverkan på hans riskbedömning eller på den valda granskningsansatsen. Varken av hans dokumentation eller hans yttranden till Revisorsinspektionen framgår att han vid granskningen tog del av kundavtal, granskade förkalkyler eller kontrollerade projektens kostnader. De granskningsåtgärder som han har redogjort för var sammantaget inte ägnade att i tillräcklig grad ifrågasätta rimligheten i bolagets uppgifter.

Revisorsinspektionens slutsats är att A-sons granskning av bolagets uppdrag till fast pris inte var tillräcklig. Med hänsyn till att posten Pågående arbeten för annans räkning var väsentlig saknade han grund för att tillstyrka fastställande av bolagets resultat- och balansräkningar. Genom att göra detta har han åsidosatt god revisionssed.

3 Skriftligt uttalande från företagsledningen

Årsredovisningen undertecknades den 17 maj 2021 av bolagets nya styrelse. Revisionsberättelsen lämnades den 27 maj 2021.

I den dokumentation som har skickats in till Revisorsinspektionen finns ett utkast till uttalande från företagsledningen. Det finns emellertid inte något undertecknat uttalande från företagsledningen i revisionsdokumentationen.

A-son har uppgett följande.

I samband med årsredovisningens påtecknande skulle han och bolagets styrelseledamot träffas. Eftersom han var sjuk sköt de på mötet och signeringarna sköttes i stället via brev.

Uttalandet från företagsledningen ska ha kommit via brev tillsammans med årsredovisningen men han misstänker att han skickade tillbaka det till bolaget med originalhandlingarna. Byråns rutin är att uttalanden från företagsledningen alltid ska signeras i anslutning till påtecknande av årsredovisningen för att sedan skannas och arkiveras i årsakten. De brister i rutinerna som uppstått i detta fall hade att göra med att han arbetade hemifrån beroende på pandemin.

Revisorsinspektionen gör följande bedömning.

Av ISA 580 *Skriftliga uttalanden* p. 10 framgår att revisorn ska begära att företagsledningen lämnar ett skriftligt uttalande om att den har uppfyllt sitt ansvar för upprättandet av årsredovisningen enligt det tillämpliga ramverket för finansiell rapportering. Detta innefattar, där så är relevant, att årsredovisningen ger en rättvisande bild enligt villkoren i revisionsuppdraget. Vidare ska revisorn enligt ISA 580 p. 11 begära att företagsledningen lämnar ett skriftligt uttalande om att den har försett revisorn med all relevant information och åtkomst enligt villkoren för revisionsuppdraget samt att alla transaktioner har bokförts och avspeglas i årsredovisningen.

Av 24 § revisorslagen (2001:883) följer att en revisor ska dokumentera sina uppdrag i revisionsverksamheten. Dokumentationen ska ha färdigställts när revisionsberättelsen eller annat utlåtande lämnas. Vidare följer av 12 § Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2018:2) om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet att en revisor ska förvara sin dokumentation i ett ordnat skick och på ett betryggande sätt.

Genom A-sons egna uppgifter är det klarlagt att han i sin dokumentation inte har bevarat något skriftligt uttalande från företagsledningen. Han har därmed brutit i sina skyldigheter enligt lag och föreskrifter och har därigenom också åsidosatt sina skyldigheter som

revisor. Det som han har anfört om skäl för att det skriftliga uttalandet saknas ändrar inte den bedömningen.

4 Sammanfattande bedömning och val av disciplinär åtgärd

Revisorsinspektionen har funnit att A-son har brutit i sitt revisionsarbete i två avseenden. Den utförda granskningen har inte gett honom grund för att godta värderingen av bolagets uppdrag till fast pris. Bristen i granskningen har varit sådan att han har saknat grund att tillstyrka fastställandet av bolagets resultat- och balansräkningar. Han har inte heller bevarat något undertecknat uttalande från företagsledning i sin revisionsdokumentation.

A-son har i ovan nämnda avseenden åsidosatt sina skyldigheter som revisor och ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. Det som ligger honom till last är allvarligt, särskilt med beaktande av att han har tillstyrkt fastställandet av bolagets resultat- och balansräkningar utan att ha grund för det. Han ska därför, med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen, ges en varning.

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit justitierådet Sten Andersson, ordförande, kammarrättslagmannen Christina Eng, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, auktoriserade revisorn Maria Danckler, rådgivaren Sophie Degenne, auktoriserade revisorn Magnus Fredmer, advokaten Michael Frie, redovisningsexperten Claes Norberg och docenten Jessica Östberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt avdelningsdirektören Claudia David Toronjo och revisionsdirektören Patrik Israelsson, som har föredragit ärendet, varit närvarande.

Sten Andersson

Patrik Israelsson

Hur man överklagar, se bilaga.